

Retningslinjer for ansvarlige investeringer for Haugesund kommunale pensjonskasse

Vedtatt av styret i HKP 3.5.2021

Versjon
Versjon 1

Dato
3.5.2021

Innholdsfortegnelse

1	Formål	3
2	Overordnet mål for ansvarlige investeringer	3
2.1	Kompetanse	3
2.2	Samarbeid med sponsor	3
2.3	Ambisjonsnivå og fremdriftsplan	4
2.4	Organisering/ansvar	4
3	Implementering	5
3.1	Prosedyre for forvalterevaluering	5
3.2	Prosedyre for risikovurdering	5
4	Rapportering	5
5	Kommunikasjon	6

1 Formål

Dette strategidokumentet styrer hvordan Haugesund Kommunale Pensjonskasse skal arbeide med ansvarlighet i kapitalforvaltningen, herunder tilse at forvaltningen skjer i samsvar med pensjonskassens overordnede mål for samfunnsansvar og våre verdier.

Å innarbeide forhold knyttet til ESG i investeringsbeslutninger og –prosesser, ansees som en del av pensjonskassens alminnelige samfunnsansvar, så vel som ansvar ovenfor sponsor og medlemmer. Styret anerkjenner det store ansvaret pensjonskassen har som kapitaleier ovenfor verdenssamfunnet og verdensutviklingen. I tillegg mener styret at forhold knyttet til ESG vil ha betydning for både avkastning og finansiell risiko i pensjonskassens investeringshorisont, og er derfor viktige faktorer i god kapitalforvaltning. ESG i kapitalforvaltningen er altså med på å støtte opp mot det overordnede målet om «å maksimere avkastningen gitt den risiko HKP ønsker å ta, hensyntatt den evne en har til å ta risiko».

Denne strategi skal revideres årlig.

2 Overordnet mål for ansvarlige investeringer

Pensjonskassen skal etterleve følgende overordnede retningslinjer

- 1. Pensjonskassen skal etterstrebe balanse mellom positivt bidrag til verdensutviklingen og mål for avkastning og finansiell risiko**
FNs bærekraftsmål (2015) og Parisavtalen (2015) ansees som retningsgivende for vår definisjon av positiv verdensutvikling.
- 2. Vi skal på en hensiktsmessig måte integrere hensyn knyttet til ESG i våre investeringsbeslutninger og –prosesser**
Miljømessige forhold, sosiale forhold og forhold knyttet til selskapsstyring anses som like vesentlige for pensjonskassens avkastning, risiko og samfunnsansvar. Integrasjonen av disse i våre egne prosesser skal gradvis økes i takt med egen kompetanse og øvrig markedspraksis.
- 3. Våre forvaltere skal til enhver tid integrere hensyn knyttet til ESG i sine investeringsbeslutninger og –prosesser, samt i sin eierskapsutøvelse**
Det er våre kapitalforvaltere som avgjør porteføljeinnhold og fører den direkte dialog med underliggende selskaper. Det er pensjonskassens ansvar å velge forvaltere som har gode prosesser for ESG-integrasjon og eierskapsutøvelse på våre vegne.
- 4. Det skal ikke investeres i selskap som er ekskludert av Statens Pensjonsfond Utland.**
Forvaltningen av HKPs midler skal følge de etiske kriteriene som til enhver tid er valgt av Finansdepartementet for forvaltningen av Statens Pensjonsfond Utland. Selskaper ekskluderes fra investeringsuniverset ved brudd på de fastlagte kriteriene. Det kan investeres i oppstrøms energiaksjer som er utelatt av investeringsuniverset til Statens pensjonsfond Utland for å redusere Statens samlede eksponering til olje.

2.1 Kompetanse

Pensjonskassens styre og administrasjon skal ha grunnleggende kunnskap om ansvarlighet i kapitalforvaltningen og løpende øke sin kompetanse, slik at retningslinjene kan følges opp og revideres på en forsvarlig måte.

For å forsikre at pensjonskassen har nødvendig kompetanse på området, skal vurdering av ESG-relatert kunnskap og praksis evalueres som del av årlig styreevaluering.

2.2 Samarbeid med sponsor

Styret anser sponsor som en potensiell ressurs i sitt ESG-arbeid da sponsor har et større apparat for samfunnsansvar i egen organisasjon, og pensjonskassen ønsker derfor god dialog med sponsor på temaet. I tillegg kan pensjonskassens ESG-arbeid være med på å fremheve pensjonskassen som en godt

tilpasset leverandør av tjenestepensjon. Det skal legges opp til årlig prosess mellom sponsor og pensjonskassen med følgende mål:

1. Orienterer sponsor om pensjonskassens arbeid innen ESG
2. Innhente innspill fra sponsor om hvilke temaer sponsor mener at pensjonskassen bør vektlegge i sitt ESG-arbeid

Sponsors egne satsningsområder innen samfunnsansvar er ofte av lokal karakter, og er dermed ikke alltid relevant for pensjonskassens kapitalforvaltning. Pensjonskassen skal selv vurdere sponsors innspill opp mot øvrige mål for avkastning og risiko. Styret skal orienteres om prosessen.

2.3 Ambisjonsnivå og fremdriftsplan

Pensjonskassens ambisjon er å ligge langt fremme blant norske pensjonskasser og dra nytte av den markedspraksisen som etableres i det øvrige markedet, men pensjonskassen har ikke ressurser til å være pionér innen ansvarlige investeringer. Implementering av disse retningslinjene skal derfor gjøres gradvis. Dette behovet er forsterket av at området er i rask utvikling. Styret skal derfor ved hver revisjon av disse retningslinjene vurdere om flere prosesser bør omfattes og om omfanget bør økes.

Følgende fremdriftsplan er stipulert:

- Ⓞ Fase 1: Iverksette rutiner for rapportering av ESG-relevant informasjon for de mest relevante aktivaklassene. Forstå betydningen av de ulike målenhetene. Iverksette kommunikasjonsprosedyrer og prosedyrer for sponorsamarbeid.
- Ⓞ Fase 2: Opprette og iverksette prosedyrer for forvalterevaluering og –monitorering.
- Ⓞ Fase 3: Etablere prosess for ESG-hensyn i pensjonskassens risikostyring.
- Ⓞ Fase 4: Vurdere å utvide rapportering til flere aktivaklasser. Vurdere ytterligere kvantifisering av målsetninger.
- Ⓞ Fase 5: Etablere prosess for ESG-hensyn i beslutninger om aktivaallokering.
- Ⓞ Fase 6: Vurdere behov for og eventuelt implementere vurderinger knyttet til ESG i porteføljekonstruksjonen (for eksempel tilpasning til FNs bærekraftsmål, grønn omstilling i porteføljen eller lignende).

Fremdriftsplanen sikrer at alle leddene i vår investeringsprosess (investeringsstrategi og aktivaallokering, porteføljekonstruksjon, forvaltervalg og –monitorering, risikooppfølging og rapportering) ivaretar hensyn til ESG etterhvert som markedspraksis er etablert.

Fase 1 og 2 planlegges utført i løpet av 2021. Ved neste revidering skal videre fremdrift vurderes.

2.4 Organisering/ansvar

Styret

Det er styret som har det endelige ansvaret for å ivareta ansvarlighet i pensjonskassens investeringer. Styret vedtar ESG-strategi, retningslinjer og begrensninger for ansvarlighet i kapitalforvaltningen. Det er styrets ansvar å vedta nødvendige tiltak dersom etterlevelse og måloppnåelse av ansvarlighet i kapitalforvaltningen ikke er tilfredsstillende.

Daglig leder

Etter fullmakt og iht. kapitalforvaltningsstrategien skal daglig leder instruere forvaltere om nødvendige tiltak for å etterleve styrets vedtak, retningslinjer og pålegg. Implementering av denne strategi delegeres således til pensjonskassens daglig leder, med støtte fra øvrig administrasjon og eventuelt underleverandører. Daglig leder skal rapportere på etterlevelse og måloppnåelse av denne strategien minst årlig. I tillegg er daglig leder ansvarlig for at kommunikasjon om pensjonskassens ESG-arbeid etterlever disse retningslinjene.

Investeringsrådgiver

Investeringsrådgiver skal bistå med oppdatering av kompetanse, samt bistå pensjonskassen i arbeidet med å evaluere ESG-arbeidet til forvaltere. Investeringsrådgiver skal tilrettelegge for rapportering i henhold til krav i denne strategien.

3 Implementering

3.1 Prosedyre for forvalterevaluering

Pensjonskassens valgte forvaltere er vesentlige for å ivareta pensjonskassens mål for ansvarlighet. Det skal derfor legges vekt på å vurdere ESG-arbeid hos forvaltere, både eksisterende og mulige nye kandidater.

Overordnet skal pensjonskassen etterstrebe å velge forvaltere som integrerer ESG-hensyn i alle sine beslutninger og prosesser. Dette innebærer at:

- ⦿ Forvalters organisasjon er overordnet forpliktet til ansvarlighet, bærekraft og langsiktighet
- ⦿ Forvalter har en investeringsfilosofi som samsvarer med pensjonskassens mål om ansvarlighet, og at porteføljen reflekterer uttalt strategi/filosofi
- ⦿ Forvalters prosesser (herunder idégenerering, porteføljekonstruksjon, implementering, selskapsstyring) ivaretar hensyn til ESG på en effektiv måte
- ⦿ Forvalter har tilstrekkelige og konkurransedyktige ressurser og kompetanse innenfor ESG til å effektivt implementere sin filosofi
- ⦿ Forvalter har en strategi for eierskapsutøvelse og engasjement som ivaretar hensyn til ESG, og faktisk eierskapsutøvelse og engasjementet samsvarer med denne
- ⦿ Forvalter er ikke i brudd med Statens Pensjonsfond Utlands eksklusjonsliste, og har et effektivt system for å følge opp dette
- ⦿ Forvaltere skal rapportere om sitt ESG-arbeid i henhold til pensjonskassens rapporteringskrav, samt gi redegjørelse om etiske betraktninger på investering i enkeltelskaper eller andre enkeltsaker på pensjonskassens forespørsel

For passive forvaltere, som ikke har investeringsbeslutninger, skal det legges vekt på forvalters eierskapsutøvelse, ressurser og organisatoriske forpliktelser.

Vurdering av forvalters arbeid i forhold til ovennevnte kriterier skal gjøres minimum årlig, ved større endringer eller ved anskaffelse av nye forvaltere, for eksempel gjennom ESG-rating av fond. I tilfeller der en forvalter ikke tilfredsstiller pensjonskassens kriterier, skal det inngås dialog med forvalter og legges en langsiktig plan for utsalg som tar hensyn til effekt på regnskap og solvenskapitaldekning. Dersom forvalter implementerer forbedringstiltak kan behov for utsalg revurderes.

3.2 Prosedyre for risikovurdering

Pensjonskassen skal etablere en prosess for egenvurdering av finansiell risiko forårsaket av forhold knyttet til ESG, herunder klimarisiko. Klimarisiko skal følges opp årlig ved risikorapporten per 4. kvartal. Da det er stor utvikling på feltet skal metodikk for oppfølging av klimarisiko vurderes nærmere rapporteringstidspunkt.

Risikovurderingen bør være framoverskuende og belyse hvilke ESG-risikoer portefølje kan være utsatt for, og hvordan porteføljen kan komme til å oppføre seg under slike hendelser.

4 Rapportering

For at pensjonskassen skal ha innsikt i porteføljen for det som gjelder ESG, og som innspill i prosess for evaluering av kapitalforvaltere og prosess for risikovurdering, skal pensjonskassen årlig rapportere på ESG-relaterte forhold. Hva som skal rapporteres på skal defineres i den årlige revideringen av dette dokument, og skal baseres på følgende prinsipper:

- ⦿ Reflektere gjeldende markedsstandard for ESG-rapportering
- ⦿ Omhandle kun informasjon som er vesentlig og relevant for pensjonskassens investeringsbeslutninger og –prosesser, eller som det av andre årsaker er vesentlig å være informert om
- ⦿ I høy grad basere seg på informasjon som er lett tilgjengelig (for eksempel informasjon pensjonskassen kan få fra sine forvaltere uten store ekstrautgifter)

Pensjonskassen vedtar å rapportere på følgende informasjon:

- ⦿ Brudd på eksklusjonskriterier
- ⦿ Karbonintensitet
  - Hvert fonds/mandats porteføljevektete karbonintensitet (WACI), og topp/bunn 5 selskaper

- Også referanseindeksets WACI
- Sektorbidrag til fondets og referanseindeksets WACI
- Endring siden forrige rapportering per fond og aktivaklasse
- Ⓞ Eksposering til sensitive temaer
  - Hvert fonds/mandats eksposering til følgende inntektskilder: Cannabis, brudd på arbeidstakerrettigheter (for eksempel gjennom brudd på ILO-konvensjonen), brudd på forretningsetiske prinsipper (for eksempel gjennom brudd på FN Global Compact) og pornografi.
  - Dersom det ikke er mulig å rapportere på denne eksposeringen skal forvalter fremlegge en skriftlig redegjørelse av porteføljeholdet og eventuelt peke på potensielle problemselskaper
  - Endring siden forrige rapportering per fond og aktivaklasse

5 Kommunikasjon

Kommunikasjonsstrategi avhenger av hvem som er publikum:

Medlemmer

- Ⓞ Medlemmene i pensjonskassen bør være forsikret om at deres pensjonsrettigheter forvaltes på ansvarlig vis.
- Ⓞ Gjennom IORP II får medlemmer rett på informasjon om “hvordant og hvordan det tas hensyn til spørsmål vedrørende miljø, klima, sosiale forhold og virksomhetsstyring i kapitalforvaltningen”
- Ⓞ **Hovedbudskap:** Pensjonskassens oppgave er å velge gode forvaltere, det er forvalters rolle å velge porteføljehold. Pensjonskassen stiller strenge forventninger til sine forvaltere om ESG i forvaltningen.
- Ⓞ **Kanal:** Overordnet tematikk gjøres tilgjengelig i årsrapport. Ved henvendelser, bør medlemmer orienteres i prosedyre for forvalterevaluering, eventuelt overordnede resultater fra seneste evaluering.
- Ⓞ **Ansvar:** Administrasjonen

Sponsor

- Ⓞ Gjelder henvendelser fra sponsor som organisasjon, og ikke enkeltpersoner
- Ⓞ Se eget kapittel for sponsorsamarbeid
- Ⓞ **Hovedbudskap:** Haugesund kommunale pensjonskasse stiller strenge forventninger til sine forvaltere om ESG i forvaltningen, og ligger langt fremme sammenlignet med andre norske pensjonskasser
- Ⓞ **Kanal:** Direkte kontakt / samarbeidsmøte med sponsor
- Ⓞ **Ansvar:** Administrasjonen

Forvaltere

- Ⓞ Forvaltere skal orienteres om pensjonskassens overordnede strategi, og herunder forventninger til forvaltere, og viktighet av ansvarlighet i forvaltningen.
- Ⓞ **Hovedbudskap:** Haugesund kommunale pensjonskasse forventer at forvaltere tar integrasjon av ESG-hensyn på alvor.
- Ⓞ **Kanal:** I årlig prosess for forvalterevaluering og ved forvaltersøk.
- Ⓞ **Ansvar:** Administrasjonen

Media

- Ⓞ Pensjonskassen skal tilstrebe å holde en lav profil/ bruke unødige ressurser ovenfor media når det gjelder ansvarlige investeringer.
- Ⓞ **Hovedbudskap:** Bør vurderes ut ifra henvendelse
- Ⓞ **Kanal:** Direkte dialog
- Ⓞ **Ansvar:** Styrets leder

Interesseorganisasjoner

- Ⓞ Pensjonskassen skal tilstrebe å holde en lav profil ovenfor interesseorganisasjoner.
- Ⓞ **Hovedbudskap:** Bør vurderes ut ifra henvendelse
- Ⓞ **Kanal:** Direkte dialog
- Ⓞ **Ansvar:** Styrets leder

Øvrig offentlighet

- Ⓞ Pensjonskassen skal tilstrebe å holde en lav profil generelt, men likevel opplyse på linje med sammenlignbare pensjonskasser

- 📍 **Hovedbudskap:** Pensjonskassen tar ESG-hensyn på alvor, stiller sterke forventninger til sine forvaltere, ettergår og kontrollerer forvalteres etterlevelse, og er ikke investert i brudd på NBIMs eksklusjonsliste.
- 📍 **Kanal:** Årsrapport
- 📍 **Ansvar:** Styret

Ved henvendelser som gjelder spesifikke underliggende selskaper i pensjonskassens fondsplasseringer eller spesifikke temaer:

Pensjonskassen ønsker å møte slike henvendelser med høflighet, men likevel tilse at det ikke går med for mye ressurser på å besvare henvendelsene.

Avsender skal orienteres om pensjonskassens overordnede strategi, og den årlige prosessen for evaluering av forvalters ESG-arbeid. Hovedbudskapet bør være at det er pensjonskassens rolle å velge forvaltere, og forvalters rolle å velge porteføljeinnhold på en måte som er tilpasset pensjonskassens krav. Derfor må pensjonskassen tilse at forvalter er av høy kvalitet. Avsender bør også orienteres om at pensjonskasser er forhindret fra for store enkeltsalg av fond på grunn av disponeringer av realisert gevinst, og at pensjonskassen derfor må ha en langsiktig fremgangsmåte. For å sikre en effektiv håndtering av henvendelsen bes avsender fylle ut et skjema som vil inngå som innspill i den årlige prosessen mot forvalter. Skjema bør være relativt omfattende slik at useriøse henvendelser unngås. Følgende felter bør dekkes:

- 📍 En redegjørelse av saken
- 📍 Hvilke selskaper som omfattes
- 📍 Hvilke fondsplasseringer som omfattes
- 📍 Hvilken konsekvens avsender antar at saken kan ha for langsiktig avkastning og risiko
- 📍 Avsenders rolle mot pensjonskassen
- 📍 Avsenders forslag til løsning

Utarbeidelse av skjema og iverksettelse delegeres til administrasjonen.